

**RADA MIEJSKA
w Pilźnie**

Uchwała Nr XVII/ 120/2016

Rady Miejskiej w Pilźnie

z dnia 17.03.2016 r

w sprawie przyjęcia "Gminnego programu wspierania rodziny w gminie Pilzno na lata 2016 -2018"

Na podstawie art. 176 pkt.1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.) Rada Miejska w Pilźnie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się "Gminny program wspierania rodziny w gminie Pilzno na lata 2016 - 2018" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pilzna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Pilźnie
mgr inż. Tadeusz Pieczonka

Załącznik do Uchwały
Nr .X.VII.1120.2016.
Rady Miejskiej w Pilźnie
z dnia ..19..03..2016.r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE PILZNO NA
LATA 2016-2018**

Pilzno, luty 2016 r.

I. Wprowadzenie

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Rodzina oddziałuje w sposób nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji, kuratorów. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. Podstawa prawna.

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz.332),
- Ustawę z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180 poz. 1493),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy w w/w zakresie należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,

b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nie ponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowić będzie integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pilzno na lata 2006-2020, w której wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji jest jednym z kluczowych celów.

III. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Pilzno

Niekorzystna sytuacja na rynku pracy powoduje, że większość rodzin nie jest w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb socjalno-bytowych i nie radzi sobie z rozwiązaniem bieżących problemów. Stąd liczba klientów ośrodka pomocy społecznej od lat kształtuje się

na wysokim poziomie. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015

Tabela 1. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015.

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	672	632	624
Liczba osób w rodzinach	2393	2230	2131

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej głównymi przyczynami przyznania pomocy były:

Tabela 2. Przyczyny ubiegania się o pomoc.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	381	1331
Bezrobocie	301	1025
Niepełnosprawność	125	416
Długotrwała choroba	266	834
Potrzeba ochrony macierzyństwa	111	641
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym:	111	495
✓ Rodziny niepełne	57	179
✓ Rodziny wielodzietne	50	295

Źródło: Opracowanie własne

Liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej według danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba dzieci i rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy Pilzno.

Rok	Typ rodzin	Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu dębickiego	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu dębickiego	Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Pilzno	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie gminy Pilzno
2013	Spokrewnione	45	68	3	5
	Niespokrewnione	35	51	6	8
	Zawodowe	6	17	0	0
2014	Spokrewnione	48	75	3	5
	Niespokrewnione	37	46	6	8
	Zawodowe	7	31	1	4
2015	Spokrewnione	51	75	3	5
	Niespokrewnione	42	48	4	5
	Zawodowe	8	35	2	9

Źródło: Dane PCPR w Dębicy

Tabela 4. Liczba dzieci z terenu gminy Pilzno umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2013-2015

Rok	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych		Liczba dzieci w placówkach		Koszt w zł
	ogółem	w tym nowe umieszczenia	ogółem	w tym nowe umieszczenia	
2013	5	0	0	0	9 233
2014	9	5	0	0	12 450
2015	5	0	0	0	14 189
Źródło: Dane PCPR w Dębicy i OPS w Pilźnie					35 872

Najwięcej rodzin ubiega się o pomoc społeczną z powodu bezrobocia (301 rodzin) w dalszej kolejności z powodu długotrwałej choroby (266 rodzin) i niepełnosprawności (125), następnie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (111 rodzin) oraz potrzeby ochrony macierzyństwa (111 rodzin). Z danych Ośrodka wynika, że powody trudnej sytuacji życiowej rodzin często nakładają się.

Z powyższych danych wynika także, że liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2013-2015 nie ma tendencji wzrostowej. Na koniec grudnia 2015 r. w pieczy zastępczej pozostało 1 dziecko. Nie było też umieszczeń w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, również na dzień dzisiejszy nikt nie przebywa w tych placówkach. Koszty utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej oraz w placówkach ponosi całe społeczeństwo, a w stosunku do dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. także gmina z własnych środków. Jak wynika z przedstawionych danych w latach 2013-2015 gmina Pilzno wydatkowała na koszty związane z umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych ponad 35 tysięcy złotych. W celu zminimalizowania występowania sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz mając na uwadze fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej optymalnym miejscem dla rozwoju dziecka, niezbędne jest dalsze zatrudnianie asystentów rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Aby można było bardziej kompleksowo pomagać rodzinom w wypełnianiu jej funkcji wychowawczych należy podejmować działania w szerszym zakresie.

IV. Cele programu.

Cel główny programu:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
3. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

V. Realizacja programu.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Objęcie dożywianiem w formie obiadów, na terenie placówek oświatowych, wszystkich tego wymagających dzieci.
3. Objęcie dożywianiem w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dla osób dorosłych wymagających takiego wsparcia
4. Organizowanie zbiórek żywności i odzieży oraz pośredniczenie w przekazywaniu podopiecznym żywności, używanego sprzętu AGD i RTV, mebli oraz odzieży.
5. Pomoc w załatwieniu spraw związanych z uzyskaniem prawa do lokalu socjalnego lub komunalnego.

Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.

1. Udzielenie profesjonalnego wsparcia uczniom i ich rodzicom na terenie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz w poradni psychologiczno-pedagogicznej przez psychologów i pedagogów szkolnych.
2. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów współpracujących z rodziną.
3. Organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem.
5. Ustawiczne doskonalenie wiedzy i umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną.
6. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.
7. Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.
8. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.
9. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej,
10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.

Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

1. Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny.
2. Ustanawianie rodzin wspierających w razie potrzeb i ich finansowanie.
3. Wspieranie placówek wsparcia dziennego działających na rzecz dzieci i młodzieży (kluby, świetlice).
4. Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców.
5. Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne.
6. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.
7. Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

VI. Przewidywane efekty.

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Zahamowanie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form opieki zastępczej,
- Zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz aktywizacja społeczno-zawodowa rodziców,
- Zintegrowanie działań na rzecz dzieci i rodzin naturalnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

VII. Realizatorzy Programu.

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilźnie przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Miejski w Pilźnie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Komisariat Policji w Pilźnie,
- Placówki oświatowe,
- Placówki Opieki Zdrowotnej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Dębicy,
- Organizacje pozarządowe.

VIII. Źródła finansowania.

Środki na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą pochodzić z budżetu samorządu gminnego, dotacji oraz innych źródeł przewidzianych prawem.

IX. Monitoring i Ewaluacja

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu.

X. Podsumowanie

Celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załączkowej już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Pilźnie
mgr inż. Tadeusz Pieczonka